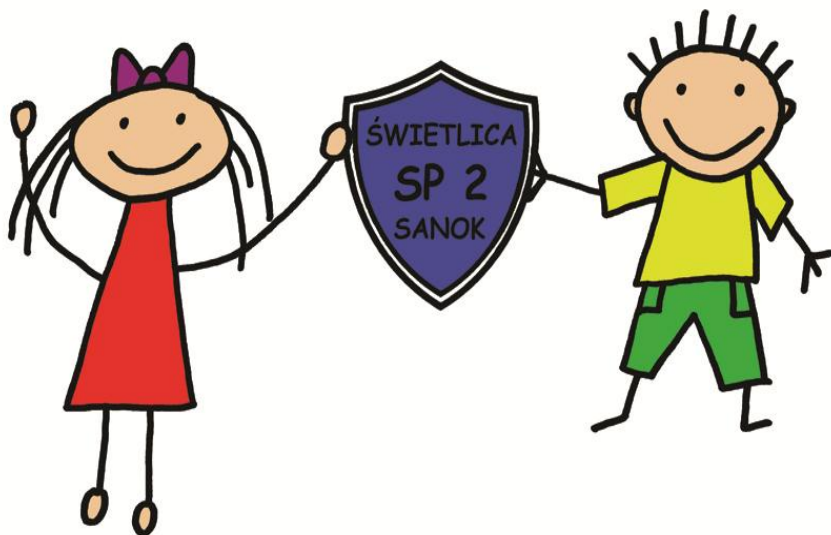

"Chcę wiedzieć więcej o ..."

PISEMKO EDUKACYJNE „ŚWIETLICZAKÓW”

NR 1 /1/ rok szkolny 2010/2011 maj Nakład 25 egz.

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Św. Kingi w Sanoku

Drodzy Czytelnicy!

Oddaję w Wasze ręce pierwszy numer pisemka edukacyjnego, w którym prezentuję prace „światliczaków”, powstałe w ramach cyklu zajęć „CHCĘ WIEDZIEĆ WIĘCEJ O...”.

Uczniowie, po przeczytaniu wybranej przez siebie książki lub artykułu, wzbogacając swoją wiedzę z zakresu różnorodnych dziedzin, wyszukują ciekawe informacje, którymi dzielą się z innymi.

Zachęcam do interesującej, a zarazem pouczającej lektury.

Uwaga: W pisemku zachowałam pisownię, nazewnictwo i styl autora.

Elżbieta Gruba

Chcę wiedzieć więcej o... APTECE.

Nazwa apteka pochodzi od greckiego słowa *apothēke*, oznaczającego kiedyś magazyn, czyli miejsce do przechowywania różnych towarów. Natomiast pierwsza apteka, w której rzeczywiście można było kupić lekarstwa powstała 1300 lat temu w Bagdadzie.

Lekarze wynalazcy.

Nieraz zdarzało się, że podczas sporządzania lekarstwa, zupełnie przez przypadek, udawało się aptekarzom wynaleźć produkty mające ze zdrowiem niewiele wspólnego. Tak właśnie powstała receptura na krem Nivea. Aptekarzami było także August Oetker wynalazca budyniu i proszku do pieczenia oraz John Pemberton z Atlanty, który podczas opracowywania leku przeciwkaszlowego wynalazł... coca-colę.

Jan Staszczak kl.3a

Chcę wiedzieć więcej o ... CYRKU.

Niech żyją klawni! Billy Buttons z cyrku Astleya rozśmieszał ludzi do łez, gdy próbował niezdarnie wsiąść na konia. Dzisiaj swoich klawnowów ma każdy cyrk. Klawin z pomalowaną na biało twarzą, ubrany w błyszczący worek (tak nazywa się strój klawuna) to Pan Przemądrzały. Pilnuje porządku na arenie. Widzowie najbardziej jednak lubią klawuna Augusta, tego z czerwonym nosem i w zbrzydziej marynarce. Czasami pojawia się też Włóczęga klawin podartych butach i podniszczonym ubraniem chodzimy do cyrku, aby zobaczyć coś niezwykłego i przeżyć niezapomniane chwile. Niekiedy jednak popis cyrkowców mogą wręcz budzić grozę. Tak było, gdy akrobata Alfredo Codona w roku 1930 po raz pierwszy wykonał w powietrzu potrójne salto.

Krzysztof Stabryła kl.3c

Chcę wiedzieć więcej o... CZAPCE.

Jedną z najstarszych czapek na świecie została odnaleziona w 1991 roku w Alpach. Należała do człowieka imieniem Oetzi, który pięć tysięcy lat wcześniej zginął podczas

wyprawy na lodowiec. Uszyto ją z kawałków skóry wypuszonej nad ogniskiem. Nasi przodkowie także chętnie nosili zimą ciepłe futrzane czapy.

Mateusz Burczyk kl.3d

Chcę wiedzieć więcej o ... Chopinie.

Walizka i fortepian

Ty jeździsz na wakacje z plecakiem, a Chopin podróżował z wielkim kufrzem i fortepianem. W porównaniu z dzisiejszymi instrumentami jego fortepian był mniejszy i wydobywał się z niego cichszy dźwięk. A białe klawisze były węższe, więc kompozytorowi, który miał małe dłonie, łatwiej było na nich grać.

W niedzielę Chopin grywał na organach w warszawskim kościele Wizytek. Dzisiaj

w orkiestrach wykonujących Jego utwory również można usłyszeć ten instrument są to jednak organy elektroniczne.

Jakub Jankiewicz kl.3a

Chcę wiedzieć więcej o...DIONOZAUROCH

Gwiazda wśród dinozaurów.

Najbardziej znanym dinozaurom jest Tyrannosaurus rex, którego imię oznacza tyrana wśród królewskich jaszczurów. T.rex był ogromnym i bardzo dzikim zwierzęciem. Miał około 13 metrów długości i ważył 6 ton, czyli tyle ile waży naprawdę duży ston afrykański.

Dlaczego dinozaury wyginęły?

Prawdopodobnie w Ziemię uderzył wielki meteoryt (blok skalny z kosmosu), który wywołał trzęsienie ziemi i wybuchy wulkanów. Gorące popioły zniszczyły roślinność, a chmury osadów spowodowały wieloletnie ciemności i zimno. Przyzwyczajone do dostatku pożywienia oraz ciepłego klimatu dinozaury nie były zatem w stanie przetrwać

Piotr Rabiej i Michał Kukurka kl.3c

Chcę wiedzieć więcej o... GADACH

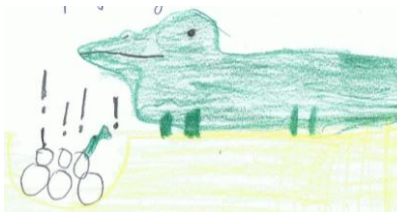

Dlaczego pytony tula swoje jajka?

Wiele gadów składa jaja, które potem zostawia własnemu losowi. Niektóre jednak opiekują się nimi, ogrzewają je i bronią przed drapieżnikami. Pyton zielony owija się wokół swoich jaj i ogrzewa je, dzięki czemu zamknięte w nich młode węże szybciej się rozwijają.

Kiedy jaja skowyczą?

Krokodyle zakopują swe jaja w ziemi, by było im ciepło. Młode nie potrafią się jednak same wydostać na powierzchnię. Dlatego też, kiedy zbliża się czas wylęgu, skowyczą, skrzeczą i chrząkają we wnętrzu jajek. Matka słyszy ich głosy i rozkopuje gniazdo.

Zuzanna Zarzyka kl.3a

Chcę wiedzieć więcej o...KOSMITACH

Strefa 51

Najwięcej legę dotyczących wizyty Obcych jest związanych z tzw. Strefą 51, zwaną inaczej

Krainą Snów. Według niektórych na jej terenie są prowadzone przez rząd USA badania nad kosmitami, których statek rozbił się w 1947 r. w pobliżu Roswell w stanie Nowy Meksyk. W Strefie 51 naukowcy przetrzymują podobno nieszczęsnych rozbitek, chcąc bliżej ich poznać.

Miedzygalaktyczne statki.

Pojazd kosmitów to UFO, czyli niezidentyfikowany obiekt latający. Ze względu na kształt nazywają go latającym talerzem lub spodkiem. Zwykle za UFO brane są przez pomyłkę samoloty, pionurzy kuliste, odbite od chmur światła reflektorów lub balony meteorologiczne.

Julia Dziadosz kl.3a

Chcę wiedzieć więcej o ... KOTACH

Koty umieją odnaleźć drogę powrotną, nawet gdy zostaną wyrwiezione wiele kilometrów od domu. Kocie ucho jest wyjątkowo czułe i zapamiętuje to co my nie zwracamy uwagi. Łącząc dźwięki (np.: odgłos pociągu, bicie dzwonów, szum wody) ze szczegółami krajobrazów, kot tworzy własną mapę podróży.

Mowa Ogona

Koci ogon nie tylko pomaga w utrzymaniu równowagi, ale również wiele mówi o nastroju jego właściciela. Kiedy kot wita swojego pana, prostuje ogon i trzyma go pionowo. Gdy jest zaniepokojony, macha nim na boki, zaatakowany wygina go i jeży sierść. W czasie relaksu zawija ogon przy tulowiu, a badając nowy teren opruszcza ogon na ziemię, kontrolując w ten sposób, co się dzieje z tyłu.

Julia Pelczar

Chcę wiedzieć więcej o... KWIATACH

Starożytni Grecy wierzyli, że czerwona róża narodziła się, gdy bogini Afrodyta skaleczyła się w nogę, biegnąc na spotkanie z ukochanym. Odtąd czerwoną różę uważa się za symbol miłości i wręcza najbliższym sercu osobom. Również inne

kwiaty mają swoje sekretne znaczenia, które nazywa się „mową kwiatów”.

Na przykład kolorowe hiacynty wręczamy z przeprosinami, a bukietik bratków, to prośba, aby obdarowana osoba o nas pamiętała. Ważny jest nie tylko rodzaj kwiatów, lecz także ich kolory i liczba

Małgorzata Wójcik kl. 3c

Chcę wiedzieć więcej o... LODACH.

Pierwsze lody przypominały dzisiejsze sorbety, czyli zamrożone soki lub przecięry owocowe.

A skąd się wzięły lody śmietankowe? Otóż w 1292 roku słynny podróżnik Marco Polo przywiózł z wyprawy do Azji prezent od władcy Mongołów: przepis na lody. Włosi dodali do przepisu chana śmietankę i jajka utarte z cukrem. I tak pewnego dnia przyrządzili lody śmietankowe.

Małgorzata Wójcik kl. 3c

Chcę wiedzieć więcej o... POPCORNIE

Legenda głosi, że pewien aztecki bóg imieniem Quetzalcoatl postanowił pomóc ludziom, którzy często cierpieli głód. Dowiedziawszy się, że wróg ukrył mnóstwo kukurydzy we wnętrzu góry, przybrał postać mrówki i z pomocą tych owadów wykradł ziarno kukurydzy. Uczni wciąż spierają się na temat pochodzenia

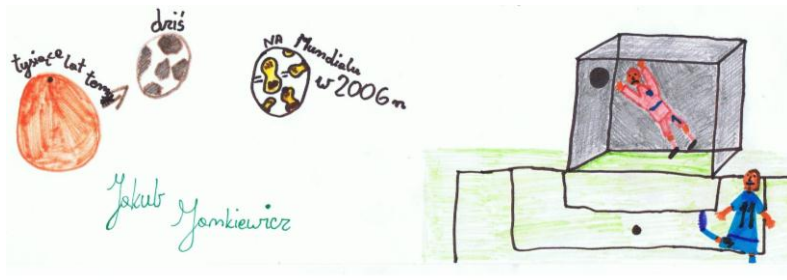

kukurydzy. Nie potrafią wskazać, która mogłaby być jej przodkiem. A może podarowali nam ją przybywcy z kosmosu?

Zuzanna Zarzyka kl.3a

Chcę wiedzieć więcej o ... PIŁCE

Najbardziej znana najpopularniejszą grą w piłkę jest futbol, czyli piłka nożna. Gra w nią ponad 30 milionów ludzi na całym świecie. Nic dziwnego, że właśnie futbolówka jest najbardziej znaną z piłek. W XIXw. robiono ją ze świńskiego pęcherza. Później zastąpiono go gumową dętką pokrytą przszywaną kawałków skórą. Dzisiejsze futbolówki są wykonane z materiałów wodoodpornych. Zmienia się też ich wygląd. Jeszcze niedawno były czarno-białe. A teraz na każdych mistrzostwach świata pojawiają się piłki w nowych wzorach i kolorach. Od roku 1970 produkuje je firma Adidas, która na tegorocznych mundial przygotowała futbolówkę biało-czarno-złotą. Nazwano ją teamgeist, co znaczy: duch drużyny.

Jakub Jankiewicz kl.3a

Chcę wiedzieć więcej o... PIÓRZE.

Atrament, czyli czarnidło pisarskie. Egipcjacy kapłani trzymali atrament z soku roślin zwanej indygowcem. Rzymianie i Grecy do produkcji atramentu używali tych samych substancji chemicznych, którymi garbowali skóry. A w średniowiecznej Europie atrament nazywany inkaustem albo czarnidłem papierskim, gotowano z soku kapusty, gałązek tarniny, wina, octu i gumy arabskiej. Produkcja atramentu

zajmowali się początkowo lekarze aptekarze i mnisi. Później powstał specjalny zawód atramentnik

Liwia Gerhardt kl.3d

Chcę wiedzieć więcej o ... PISANKACH

Największa pisanka na świecie stoi w Kolumyji, miasteczku na Ukrainie. Jest to budynek w kształcie jajka! W środku mieści się muzeum. Pisanek, a w nim 6 tysięcy kolorowych jaj z całego świata.

Wiktoria Gyurko kl.3d

Choć wszystkie jajka są zdrowe, niektóre są zdrowsze od innych. Za takie wielu uważa jajka przepiórek. Zawierają one mniej tłuszczu niż jajka kurcze, za to jest w nich więcej żelaza i witaminy B. I nawet bez malowania wyglądają jak pisanki, bo mają skorupki w śliczne brązowe kropki.

Liwia Gerhardt kl.3d

Chcę wiedzieć więcej o... PIORUNACH.

Czym jest piorun kulisty?

Czasami podczas burzy można zobaczyć dziwne, roziskrzone kule światła unoszące się tuż nad ziemią. To zdumiewające zjawisko jest nazywane piorunem kulistym. Naukowcy nie wiedzą do końca, co je właściwie wywołuje mogą to być jednak kule rozpalonych gazów uwalnianych w chwili uderzenia błyskawicy w ziemię.

Skąd się biorą błyskawice?

Oślepiająca rzeka światła przecina zygżakiem niebo - to właśnie jest błyskawica - olbrzymia iskra elektryczna, która powstaje we wnętrzu chmury burzowej. Błyskawica nagrzewa po drodze powietrze, aż staje się ono bardzo gorące, gorętsze niż powierzchnia Słońca i eksploduje z ogłuszającym grzmiotem!

Dominik Tyszkowski

Chcę wiedzieć więcej o... PTAKACH

Kiedy ptaki mają zęby?

Kiedy piskląt zamknięte jest jeszcze we wnętrzu jaja, na jego dziobie wyrasta jeden mały ząb. Gdy nadchodzi pora wylęgu, piskląt używa tego zęba do rozłupywania jaja od środka. Potem nigdy go już więcej nie potrzebuje, więc ząb odpada.

Kto rozpoczyna życie skokiem?

Kaczki krzyżówki często zakładają gniazda na drzewach, więc ich pisklęta wylęgają się wyżej nad ziemią. Jak dostają się na dół? Bardzo prosto! Gdy wola je matka, wykakują z gniazda i spadają na ziemię. Są tak lekkie, że nie potrzebują spadochronu - lądują całe i zdrowe.

Kamila Olbert kl. 3b

Chcę wiedzieć więcej o... SZKOLE NIE Z TEJ ZIEMI.

Mamy dobrą wiadomość dla tych, którym znudzila się zwykła szkoła. Podobno w Austrii powstała Szkoła Czarownic i Czarowników. Uczą w niej astrologii oraz historii magii. Na koniec trzeba co prawda zdać egzamin, ale ten kto okaże się prawdziwym czarodziejem jest z niego zwolniony. Wystarczy odnaleźć zakopany skarb albo wykonać salto na miotle. Prawda, że to nic trudnego?

Bakalarz i sztabak.

W średniowieczu bakalarze, czyli nauczyciele często używali różgi. Lania nie sposób było uniknąć, bo raz w tygodniu dostawali je wszyscy sztabacy, czyli uczniowie. Tak na wszelki wypadek. A na dodatek nie było podręczników i wszystko trzeba było uczyć się na pamięć.

Radek Fedak, kl.3a

Chcę wiedzieć więcej o... WIOSENNYCH OBYCZAJACH.

Topienie Marzanny

Najpopularniejszym sposobem przywoływania wiosny było niszczenie kukły zwanej m.in. marzanną, moreną lub śmierciuchą. Wykonaną ze słomy postać symbolizującą zimę, śmierć i zło owijano białym płótnem i ozdabiano koraliczami, wstążkami oraz wiankiem. W czwartą, niedzielę wielkopostną orszak dzieci obchodził wraz z nią wszystkie domy we wsi, aby zabrała z nich choroby i nieszczęścia. Wieczorem wyprowadzano marzannę poza granicę wsi, zdejmowano z niej ubranie, podpalano kukłę i wrzucono do rzeki.

Ala Kordecka kl.3d

Chcę wiedzieć więcej o... YETI.

Naukowcom nie udało się udowodnić, że Yeti istnieje. Jednak nikt nie udowodnił, że go nie ma. Blisko dziesięć milionów mieszkańców Himalajów jest przekonanych, że człowiek śniegu żyje wysoko w górach.

W małym państwie Bhutan Yeti został nawet uznany za zwierzę narodowe. Rząd Nepalu wpisał go na listę gatunków ściśle chronionych. Do niedawna stopy Yeti znajdowały się w herbie tego kraju. A wy jak myślicie czy Yeti istnieje?

Istnieje wiele opowieści o Yeti, który ponoć niczym smok wawelski porrywa młode dziewczęta i je zjadał. Znaczne są również przerażające historie o uczestnikach wypraw wysokogórskich, którzy zostali porwani przez olbrzymiego małpoluda i wszelki ślad po nich zaginął.

Michał Kukurka kl.3c

Pisemko edukacyjne

„Chcę wiedzieć więcej o ...”.

Teksty wybrała:

Elżbieta Gruba

Opracowanie komputerowe:

Alicja Staruchowicz-Pastuszczyk

*Gromoc – Ola Bodnar, Anżelika Wojtuń, Julia Starzak, Ola Mazgaj, Szymon Zdzienko,
Kardina Jasińska, Renia Mleczko - uczniowie klasy 4b)*

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Św. Kingi

38-500 Sanok, ul. Rymanowska 17,

www.sp2.sanok.pl; e-mail: sp2.sanok@interia.pl